

3,675.

Instrukcja o wykonywaniu sprawdzania wag handlowych uchylnych.

Przepisy wykonawcze do Przepisów o warunkach legalizowania wag handlowych uchylnych (POM poz. 2,675).

Uwagi ogólne.

§ 1.

a. Do legalizacji mogą być przyjmowane wagi uchyłne tylko typów dopuszczonych przez Główny Urząd Miar do legalizowania (§ 4a POM poz. 2,02). W razie najmniejszej wątpliwości w tym względzie urzędnik legalizujący powinien się zwrócić do swej władzy o rozstrzygnięcie.

b. Legalizować można jedynie wagi, które zostały zgłoszone w stanie zupełnie gotowym i zdatnym do użytku.

c. Legalizowanie wag powinno się odbywać w miejscu ich użytkowania. Legalizowanie w urzędzie miar lub w prywatnym punkcie legalizacyjnym wymaga specjalnego zezwolenia Głównego Urzędu Miar.

d. Przy badaniu należy zwracać uwagę, ażeby stoły i inne podstawy, na których ustawia się wagi, były dostatecznie mocne. Obciążenie ich 20 kg-ami w pobliżu wagi uchyłnej nie powinno wpływać na wyniki ważenia w sposób widoczny.

Sprawdzanie wykonania.

§ 2.

a. Przeprowadzenie badania technicznego mechanizmu dźwigniowego, wymagające otwarcia osłony, może być przez urzędnika legalizacyjnego w większości wypadków poniecane, t. j. badaniu temu podlegają wagi uchyłne jedynie na wrywki. Przy badaniu tem należy sprawdzić w miarę możliwości, czy waga zgadza się we wszystkich szczegółach z tym opisem i rysunkami, jakie zostały zamieszczone w rozporządzeniu Głównego Urzędu Miar (POM 2,675 §§ 3 i 4). W razie dostrzeżenia różnic przedłożyć należy sprawę zalegalizowania wagi do decyzji Głównego Urzędu Miar.

b. Należy sprawdzić, czy podziałka wagi czyni zadość warunkom § 5a ÷ § 5d POM 2,675.

c. Należy sprawdzić, czy waga zaopatrzona jest w tarownik (§ 5e POM 2,675) i czy posiada przepisane oznaczenia (§ 6 POM 2,675).

Sprawdzanie uchybień.

§ 3.

a. Najpierw należy sprawdzić zmienność zerowego położenia równowagi (§ 9 POM 2,675). Badanie to przeprowadza się przy takim nastawieniu regulatora tłumika, przy którym następuje możliwie szybkie gaśnięcie wahań wagi (np. po 1—2 wahniciach).

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 22 lipca 1925 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

b. Następnie należy sprawdzić wskazania wagi przy obciążeniu, równem nośności (§ 7 POM 2,675), i kilku (przynajmniej czterech) mniejszych, wynoszących np. około $\frac{1}{10}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$ nośności wagi (§ 8 POM 2,675). W wagach, zaopatrzonych w urządzenia pomocnicze (§ 2b i § 2c POM 2,675), przy wyborze tych obciążeń, niższych od nośności, należy kierować się tem, by przy każdej następnej obserwacji wypadło odczytać inne wskazanie skali przyrządu uchylnego.

c. W wagach odważnikowo-uchylnych należy ponadto sprawdzić wskazania przyrządu uchylnego przy nieobciążonej szali odważnikowej przy kilku obciążeniach, mieszczących się w granicach obszaru skali przyrządu.

d. Badanie granicy miary ruchliwości wagi można wykonywać jednocześnie z badaniem, wskazanem w § 3b nin. instrukcji.

e. Badania, wymienione w §§ 3b, 3c i 3d nin. instrukcji, przeprowadzać należy przy ustawianiu odważników normalnych na środku szali i przy nastawianiu tłumika jak przy badaniu, wymienionem w § 3a nin. instr.

f. Ponadto należy sprawdzić wskazania wagi przy obciążeniu $\frac{1}{10}$ i $\frac{1}{5}$ nośności wagi przy kilku różnych pozycjach obciążenia szalek. W wagach, zaopatrzonych w urządzenia pomocnicze, należy przestrzegać, by przy obciążeniu strony ładunkowej $\frac{1}{10}$ nośności waga znalazła się w innym położeniu równowagi (POM 2,675 § 2a), niż przy obciążeniu jej $\frac{1}{5}$ nośności.

g. Każdą z obserwacji, wymienionych w §§ 3b, 3c i 3d nin. instrukcji, należy przeprowadzać raz tylko, o ile waga daje wskazanie, które na pierwszy rzut oka można określić jako dokładne lub błędne; o ile jednak istnieje wątpliwość co do dokładności wskazania, należy obserwację powtórzyć, bacząc na właściwe położenie oka ze specjalną troskliwością, a także, by nieobciążona waga była jaknajdokładniej ustawiona na zerze.

Przykład obliczenia granicy uchybień.

§ 4.

Zgłoszona została do legalizacji waga odważnikowo-uchylana, o nośności 10 kg i o obszarze skali przyrządu uchylnego 100 dkg.

Granica uchybień dla pełnego obciążenia wynosi 10 g (POM 2,675 § 7), dla obciążeń od 2,5 kg do 10 kg granice uchybień wynoszą odpowiednio od 2,5 g do 10 g (np. 4 g dla obciążenia 4 kg, 6 g dla obciążenia 6 kg i t. d.), a dla obciążeń, niższych od 2,5 kg, granica uchybień jest jednakowa i wynosi 2,5 g (POM 2,675 §§ 8c i 8b).

Granica miary zmienności zerowego położenia równowagi (POM 2,675 § 9) wynosi $0,4 \times 10 \text{ g} = 4 \text{ g}$.

Granica miary ruchliwości wagi np.

przy obciążeniu 10	kg-ami	wynosi	$0,6 \times 10$	g	=	6	g,
"	"	8	kg-ami	"	$0,6 \times 8$	g	= 4,8 g,
"	"	5	kg-ami	"	$0,6 \times 5$	g	= 3 g,
"	"	2,5	kg-ami	"	$0,6 \times 2,5$	g	= 1,5 g.

Cechowanie.

§ 5.

Cechy legalizacyjne umieszcza się na przeznaczonej do tego celu wpustce lub nakładce. Ponadto umieszcza się cechę roczną na plombie, bez uszkodzenia której dostęp do wnętrza osłony wagi jest niemożliwy.

Warszawa, dnia 24 czerwca 1925 r.

DYREKTOR GŁÓWNEGO URZĘDU MIAR:

(—) inż. Z. Rauszer

GŁÓWNY URZĄD MIAR

Nr 25. I 1219. 1.